

GYÓGYPEDAGÓGIA MESTERKÉPZÉSI (MA) SZAK

Mi a képzésünk célja?

Olyan fogyatékoságügyi szakemberek képzése, akik szakismereteik birtokában holisztikus, etikai megalapozottságú emberképpel képesek a nevelési, terápiás és rehabilitációs dominanciájú, multidiszciplináris társadalomtudományként értelmezett gyógypedagógia-tudomány és határtudományai legkorszerűbb eredményeinek szintetizálására. Alkalmassak a teória és praxis kölcsönhatásainak vizsgálatára és értelmezésére, valamint szakmai tevékenységük széles körű reflektálására, az elméleti modellek és gyakorlati módszerek továbbfejlesztésére és nemzetközi összehasonlítására, továbbá megfelelő ismeretekkel rendelkeznek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatásához.

Kinek a jelentkezését várjuk?

A mesterképzési (MA) szakra *bármely szakirányon szerzett gyógypedagógia szakos (BA) alapidiplomával*, vagy korábban bármely szakon, szakterületen, szakágon szerzett *főiskolai szintű gyógypedagógiai tanári, gyógypedagógusi* oklevéllel lehet jelentkezni.

Milyen ismeretek sajátíthatók el?

Humántudományi ismeretek: a neveléstudomány új irányzatai, társadalompolitika, kutatómunka; az integratív/inkluzív gyógypedagógia társtudományi alapjai, úgymint a képességfejlődés pszichológiai alapjai, nyelvészeti alapismeretek.

Gyógypedagógia-elmélet (a fogyatékoság probléma- és társadalomtörténete, az integráció és a differenciáló pedagógia összefüggései, összehasonlító gyógypedagógia, antropológiai és etikai modellek a gyógypedagógiában), az *integratív/inkluzív gyógypedagógia* szakmai alapjai (segítő szakmák és értékek, szakmai szolgáltatási rendszerek a gyógypedagógiában); további választható ismeretkörök: az egyes fogyatékoságtípusok jellemzői, gyógypedagógiai pszichopatológia, a fogyatékoság mint komplex jelenség, akadályozott emberek szexuális szocializációja.

Milyen szakirányok választhatók?

A 2021/2022-es tanévben a Gyógypedagógiai terápia specializációt hirdetjük (levelező tagozaton).

Hol lehet továbbtanulni az MA képzés után?

Mesterképzésben szerzett oklevéllel bármely doktori iskolába lehet jelentkezni. Az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar Neveléstudományi Doktori Iskola Gyógypedagógiai Doktori Programja 2009 szeptemberétől várja azokat a jelentkezőket, akik a neveléstudományokon belül valamely gyógypedagógiai vonatkozású neveléstudományi kutatással szeretnének tudományos fokozatot szerezni.

Hol lehet elhelyezkedni okleveles gyógypedagógusként?

- a felsőoktatásban
- a köznevelésben, a közigazgatásban és a szakmapolitikában
- a tudományos kutatásban és a tudásfejlesztésben

Felvételi információk

Azon alapszakok listája, melyekről a hallgató beléphet a szakra:

gyógypedagógia mesterszakra bármely szakirányon szerzett *gyógypedagógia szakos* (BA) alapképzésben szerzett diplomával, vagy korábban bármely szakon, szakterületen, szakágon szerzett főiskolai szintű gyógypedagógiai tanári vagy gyógypedagógus oklevéllel lehet jelentkezni.

Képzési forma és munkarend:

Részidős képzés (levelező tagozat). A levelező munkarendű képzésben a hallgatók tanóráira tömbösítve, általában péntek-szombati napokon kerül sor.

Finanszírozási forma:

A szak állami ösztöndíjas és önköltséges formában indul.

A felvételt nyert hallgatók többsége (95%) állami ösztöndíjas képzésben tanulhat.

Állami ösztöndíjas képzésre az a felvételiző jelentkezhet, aki korábbi felsőfokú tanulmányai során *nem „használta fel”* az államilag finanszírozott formában igénybe vehető összesen *12 tanulmányi félévét*. Aki például 8 félév alatt szerezte főiskolai végzettségét, összesen még 4 további félévet vehet igénybe, így jelentkezhet a mesterképzésben állami ösztöndíjas férőhelyre. Akinek egy-két állami ösztöndíjas féléve maradt az igénybe vehető 12 félévből, az is megkezdheti tanulmányait az állami ösztöndíjas férőhelyen, majd ha félévei elfogynak, átkerül az önköltséges hallgatók közé.

Önköltséges képzésre jelentkezhet, aki már 12 vagy több félévet végzett állami ösztöndíjas képzésben. Aki például 8 félév alatt szerzett tanítói végzettséget, majd ezt követően 5 félév alatt gyógypedagógiai tanári vagy gyógypedagógus végzettséget, csak önköltséges képzésre nyerhet felvételt.

Az önköltség összege 2021. szeptembertől:

– levelező tagozaton: 375.000 Ft/félév

Felvételi irányszám:

Részidős (levelező)	
állami ösztöndíjas képzés:	100 fő
önköltséges képzés:	20 fő

Képzési idő:

3 félév (90 kredit)

Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése:

okleveles gyógypedagógus.

Elérhetőségek:

ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Tanulmányi Hivatal

1097 Budapest Ecséri út 3.

Telefon: (06-1) 358-5500

Email cím: th@barczi.elte.hu

Weboldal: www.barczi.elte.hu

GYÓGYPEDAGÓGIA MESTERKÉPZÉSI SZAK

képzési és kimeneti követelményei

(18/2016. /VIII.5./ EMMI rendelet alapján)

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** gyógypedagógia (Special Needs Education)
2. **A mesterképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése**
  - végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
  - szakképzettség: okleveles gyógypedagógus
  - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Special Needs Educator
  - választható specializációk: gyógypedagógiai terápia, fogyatékos emberek társadalmi integrációja
3. **Képzési terület:** pedagógusképzés
4. **A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok**
- 4.1. **Teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe:** a gyógypedagógia alapképzési szak.
5. **A képzési idő félévekben:** 3 félév
6. **A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 90 kredit
  - a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)
  - a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
  - a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 5 kredit
7. **A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása:** 145

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan fogyatékoságügyi szakemberek képzése, akik szakismereteik birtokában, holisztikus, megfelelő etikai megalapozottsággal bíró emberképpel képesek a nevelési, terápiai és rehabilitációs dominanciájú, multidiszciplináris társadalomtudományként értelmezett gyógypedagógia-tudomány és legfontosabb határtudományai legkorszerűbb eredményeinek szintetizálására, teória és praxis kölcsönhatásainak aktuális vizsgálatára és értelmezésére. Képesek szakmai tevékenységük széles körű reflektálására, a tevékenységük szempontjából releváns elméleti modellek és gyakorlati módszerek továbbfejlesztésére és nemzetközi összehasonlítására, általános szaktudományos és szakmai műveltsége elmélyítésére, a tudományos kutatásra, a gyógypedagógiának az ellátórendszerekben való magas szintű művelésére, gyógypedagógiai innovációk kidolgozására és bevezetésének irányítására. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A gyógypedagógus

a) tudása

- Magas szinten, strukturáltan és átfogóan ismeri a gyógypedagógia és a hozzá kapcsolódó társ- és határtudományok: neveléstudomány, társadalomtudomány, orvos- és egészségtudomány, fogyatékoságtudomány, pszichológia, jogtudomány legfontosabb hazai és nemzetközi elméleteit, összefüggéseit és problémamegoldási módszereit.
- Ismeri és értelmezni tudja a gyógypedagógia-tudományhoz, fogyatékoságtudományhoz, fogyatékos személyekhez kapcsolódó hazai és nemzetközi inter- és multidiszciplináris kutatások legújabb kutatási eredményeit.
- Átfogó és szintetizált társadalom- és szaktudományi bázisú ismeretrendszerrel rendelkezik a legtágabban értelmezett társadalmi integrációról, a normalizációról, az önrendelkezésről és a participációról. Ezen ismeretei a gyógypedagógia alapképzési szak választott szakirány(i) szerinti népesség-specifikus szakterületi ismereteken túl a többi populációcsoportra is kiterjednek.
- Ismeri a fogyatékos személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény alapelveit, célkitűzéseit, feladatait, érti az egyenlő esélyű hozzáférés, egyetemes tervezés, ésszerű alkalmazkodás fogalmát, tartalmát és megvalósításának módszereit.

- Ismeri a gyógypedagógiai tevékenységet meghatározó nemzetközi és hazai jogi és szakmai dokumentumrendszert, azok strukturális és tartalmi követelményeit.
- Átlátja a szakmapolitikai fejlesztési irányokat, a gyógypedagógiai szakterületi és a hozzá kapcsolódó különböző ágazati ellátórendszerek működésének szabályozását és összefüggéseit.
- Ismeri a fogyatékoságügyi szakpolitika prioritásait és a komplex nevelési-oktatási- rehabilitációs rendszer összefüggéseit, benne saját intézménye helyét, szerepét. Ismeri a választott specializációnak megfelelő gyógypedagógiai gyakorlat társadalmi szerepét, fejlesztési irányait.
- Ismeri a nevelési-oktatási intézményrendszeren kívüli gyógypedagógiai szolgáltatási tevékenységek alapelveit, céljait, feladatait a legkorszerűbb diagnosztikus és fejlesztő eljárások, képességfejlesztő programok, terápiás programok, fejlesztési tervek, eszközök kidolgozásának és alkalmazásának, fejlesztésének és minőségbiztosításának szempontjait.
- Ismeri a PR munka, a társadalmi szemléletformálás és érzékenyítés lehetőségeit, a különböző kommunikációs eszköztárak használatát.
- Ismeri a gyógypedagógiai innovációkhoz és kutatásokhoz használható pályázati projekttervezés és lebonyolítás módszereit.
- Ismeri a gyógypedagógiai pályaszocializációs folyamatokat, a gyógypedagógiai szakmai közösségek kialakításának és működtetésének folyamatát, ezek elemzési, értékelési minőségbiztosítási szempontjait és módszereit. Ismeri a multidiszciplináris team-munka jelentését, érti annak jelentőségét.

b) képességei

- Képes a gyógypedagógia elméleti és gyakorlati ismeretek tudományos igényű továbbfejlesztésére, valamint a doktori képzési ciklusba való belépésre.
- Képes az elsajátított ismeretek és szaktudás szintetizálására és alkalmazására általában és a választott specializáció elméleti és gyakorlati kérdéseire vonatkozóan, továbbá saját szakmai tevékenység széles körű reflektálására.
- Képes a gyógypedagógiai elmélet és gyakorlat kölcsönhatásainak vizsgálatára, a gyakorlati módszerek továbbfejlesztésére, nemzetközi összehasonlítására, a szakmai terminológia következetes használatára.
- Gyógypedagógiai, társadalomtudományi, fogyatékoságügyi és rehabilitációs ismereteit, tudását felhasználja a társadalmi és szakmapolitikai változások megértésére, képes a gyógypedagógus szakmát és a fogyatékoságügy működését meghatározó dokumentumokat véleményezni, értékelni, intézményi szintű dokumentumokat összeállítani.
- A lehetőségek és korlátok figyelembevételével képes intézménye szervezeti működésének kritikai elemzésére.
- Képes szakmai és szakmaközi közösséget építeni.
- Képes a tudományos kutatómunkában való eredményes közreműködésre, a tény-alapú tudományos bizonyítás módszereinek alkalmazására, az idegen nyelvű szakmai anyagok feldolgozására.

c) attitűdje

- Elfogadja és képviseli a fogyatékos ember értékére, emberi méltóságára vonatkozó korszerű antropológiai és etikai szemléletet.
- Gyógypedagógiai innovációkat kritikusan értelmez, elemez.
- Nyitott a fogyatékos emberek élethelyzetét segítő, megkönnyítő társadalmi kezdeményezések iránt.
- Nyitott a gyógypedagógia tudományterületének inter- és multidiszciplináris megközelítésére.
- Szakmaközi kapcsolatokban gyógypedagógiai szakmai értékeit, elveit, érdekeit hitelesen képviseli.
- A fogyatékos személyek nevelésében, terápiájában, rehabilitációjában közreműködő szakemberekkel partneri együttműködési viszonyt alakít ki.
- Saját gyógypedagógiai tevékenységét (ön)kritikusan értékeli és irányítja.
- Kreatív, empátikus, törekszik a gyógypedagógiai jellegű, illetve a multidiszciplináris team-munka során felvetődő problémák megoldására.
- Igénye van a gyógypedagógia elmélete és gyakorlata területén a folyamatos önfejlesztésre.

- Törekszik arra, hogy a gyógypedagógus szakmán belül és a tevékenységhez kapcsolódó szakmai partnerek körében másokat is önreflexióra, önkorrekcióra készítsen.
- Felelősséget vállal a fogyatékos ember értékére, emberi méltóságára vonatkozó korszerű antropológiai és etikai szemlélet képviselésében és közvetítésében.

d) autonómiaja és felelőssége

- A fogyatékos emberekkel szembeni előítéletek csökkentésére, az érintett családok segítésére, a fogyatékos személyek társadalmi elfogadására irányuló tevékenységekben magas szintű önállóságot mutat és felelősséget vállal.
- Az általa irányított munkatársak körében a gyógypedagógia tudományos-szakmai szempontjait érvényre juttatja.
- Felelősséget vállal a gyógypedagógus-szakma gyakorlása során a fogyatékos-ügyi, gyógypedagógiai stratégia-alkotás folyamataiban, önálló döntéseket hoz a hosszú- és rövidtávú intézményi és/vagy szakmapolitikai célkitűzések meghatározása során.
- A gyógypedagógiához, fogyatékosügyhöz kapcsolódó jogszabály-alkotásban és szakmai döntéshozatalban felkészült szakértőként felelősséggel közreműködik.
- Reflektív, szakmai elemző technikáinak megosztásával támogatja közvetlen munkatársai önismeretének, lelki egészségvédelmének fejlődését.
- Közvetlen munkatársait és az intézményen kívüli szakmai közösségek tagjait szerepükben támogatja, szakmai identitásukban erősíti.
- A szakmai kommunikáció technikáit magas szinten alkalmazza, szakmai ismereteit, tapasztalatait, véleményét szóban és írásban hitelesen és érthetően fogalmazza meg, így önállóan és felelősen képes a szakmai vitában való részvételre, érvelésre.
- Felelősséget vállal munkatársai, szakmai közössége fejlődésének támogatásáért, a gyógypedagógia és a gyógypedagógusok elismertsége növeléséért, fejlődéséért, fejlesztéséért.

8.1.2. A gyógypedagógiai terápia specializáción továbbá a gyógypedagógus

a) tudása

- Elmélyült, interdiszciplináris ismeretekkel rendelkezik a legkorszerűbb hazai és nemzetközi diagnosztikus és fejlesztő eljárásokról, képességfejlesztő és terápiás programokról.
- Ismeri az egyéni és csoportos fejlesztési tervek, fejlesztőeszközök hatásait, alkalmazhatóságát, kidolgozásuk elveit és módszertani szempontjait és továbbfejlesztésük lehetőségeit.
- Ismeri a nevelési, oktatási intézményrendszert megelőző, kiegészítő és azt követő szakszolgálati, szakmai szolgáltatási, egészségügyi, szociális, igazságügyi, gyermekvédelmi, rehabilitációs intézmény- és/vagy ellátórendszerekben végzendő komplex gyógypedagógiai tevékenység alapelveit, célkitűzéseit, feladatait és módszereit.
- Rendelkezik a gyógypedagógiai fejlesztőmunka, a rehabilitáció és rehabilitáció különböző színterein az egyén életkorának, problémájának, a népességcsoport sajátosságainak, a beavatkozás jogi lehetőségeinek ismereteivel.
- Tisztában van az egyéni sajátosságok és a megnehezült társadalmi beilleszkedés körülményeinek feltárására szolgáló módszerekkel és eszközökkel, ismeri a különböző diagnosztikus és terápiás eljárásokat, valamint a gyógypedagógiai tanácsadás módszereit, eszközeit.

b) képességei

- Képes a sajátos nevelési igényű gyermekek, fiatalok, továbbá felnőttek társadalmi beilleszkedésének elősegítésére, a megnehezült életkörülményekkel összefüggő személyes hátrányok csökkentésére vagy megszüntetésére a jogszabályokban előírt módon.
- Képes egyéni és kiscsoportos formában folyó gyógypedagógiai terápiás tevékenység végzésére.
- Képes pedagógiai szakszolgálati és a szakmai szolgáltatási tevékenység folytatására és fejlesztésére, diagnosztikus és fejlesztő eljárások, képességfejlesztő programok, terápiás továbbképzési programok, fejlesztési tervek, eszközök, kidolgozására és adaptálására.

- A rehabilitáció és rehabilitáció különböző színterein képes az egyéni sajátosságok, a megnehezült társadalmi beilleszkedés körülményeinek feltárására, különböző diagnosztikus és terápiás eljárások, továbbá a gyógypedagógiai tanácsadás módszereinek alkalmazására, adaptálására és fejlesztésére.
- Képes a gyógypedagógiai megsegítés egyéni szükségleten alapuló folyamatának tervezésére, a diagnosztikus és terápiás beavatkozás feltételeinek kidolgozására, programfejlesztésre, újabb diagnosztikus és fejlesztő/terápiás eljárások kipróbálására és adaptálására.
- Képes az egyéni és csoportos fejlesztés lehetőségeinek körültekintő mérlegelésére, más intervenciókkal történő összehasonlítására, szakmai és jogi dokumentumok figyelembevételével a fejlesztés és megsegítés folyamatának nyomon követésére.
- Képes a hazai és nemzetközi gyakorlatban elismert diagnosztikus és terápiás módszerek, fejlesztő eljárások, működési rendszerek hatáselemzésére, innovációjára, a szolgáltatási rendszer átalakítására és fejlesztésére irányuló szakpolitikai tevékenység folytatására.

8.1.3. A fogyatékos emberek társadalmi integrációja specializáción továbbá a gyógypedagógus

a) tudása

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a normalizáció, participáció alapelveiről, céljairól, feladatairól, a társadalmi integráció és az önrendelkezés feltételeinek megteremtéséről, a megvalósítás gyakorlati módszereiről.
- Ismeri az UNESCO 1994-es Salamancai Nyilatkozatával összhangban a fejlődés, a tanulás és a társadalmi beilleszkedés segítésének tárgyi és személyi feltételeit, továbbá a 2007. évi ENSZ egyezményben megfogalmazott jogokat és intézkedési lehetőségeket.
- Multidiszciplináris ismeretekkel rendelkezik a közösségi ellátás alapelveiről, módszereiről, a befogadás társadalmi összefüggéseiről (kirekesztés, befogadás, kölcsönös alkalmazkodás).
- Ismeri a fogyatékoságüghöz kapcsolódó különféle ellátórendszerek európai perspektíváit, a gyógypedagógiai támogatás európai dimenzióit, a legkorszerűbb nemzetközi innovációk célkitűzéseit és az innovációk megvalósításának módszereit.
- Tisztában van az inkluzív nevelés és gyógypedagógia kapcsolatával, az inkluzív didaktika gyógypedagógiai aspektusaival, az inkluzív tanulási környezet megteremtésének lehetőségeivel és módszereivel.

b) képességei

- Képes a sérült, fogyatékos, akadályozott emberek számára olyan életperspektívákat és körülményeket létrehozni és fenntartani, melyek elsődlegesen a legtágabban értett társadalmi integrációt, az életkörülmények normalizálását és az önrendelkezést szolgálják.
- A fejlődés, a tanulás és a társadalmi beilleszkedés segítésének tárgyi és személyi feltételeit a személyes szükségletekhez és igényekhez igazítja, annak érdekében, hogy a fogyatékosokkal élő embereket az őket ellátó intézmények ne különítsék el, hanem vonják be és tartásuk meg őket mindenkori szociális közösségeikben.
- Képes a fogyatékos ember konkrét élethelyzetét és szociális környezetét úgy alakítani, hogy a kirekesztés helyett a befogadás és a kölcsönös alkalmazkodás érvényesüljön.
- Képes a képzés nemzetközi kapcsolatrendszerének kihasználásával, a partnerintézmények közreműködésével a fogyatékoságüghöz kapcsolódó különféle ellátórendszereket európai perspektívában látni, a hazai intézményi környezetet a releváns európai trendekhez igazítani, szakmai tevékenységüket európai dimenziókban értelmezni és reflektálni, továbbá részt venni nemzetközi innovációk megtervezésében és kivitelezésében.
- Az inkluzív nevelés és gyógypedagógia kapcsolatára, az inkluzív didaktika gyógypedagógiai aspektusaira, az inkluzív tanulási környezet megteremtésének lehetőségeire és módszereire vonatkozó ismereteinek köszönhetően a fogyatékos gyermek, fiatal és felnőtt számára olyan egyénre szabott, individuális szükségleteihez és lehetőségeihez igazodó tanulási feltételrendszert alakít ki és tart fenn, amely a teljes körű kooperációra, a heterogenitásra, a humánus és demokratikus tanítási-tanulási folyamatokra, a kölcsönösségre épül.

- Önállóan végzett, de szakmai és tudományos szempontból megfelelően kísért projekt munkán keresztül megvalósult tanulmányai alapján elősegíti kliensei személyes kompetenciáinak fejlődését, individuálisan kíséri tanulási és életvezetési folyamataikat.
- Hangsúlyos társadalomtudományi, jogi és közgazdasági stúdiumainak köszönhetően, valamint a társadalmi elfogadást javító PR-munka eszközeinek birtokában képes a gyógypedagógiai cselekvés társadalmi beágyazottságának értelmezésére, a fogyatékos emberek életminőségére és társadalmi integrációjára ható politikai és szociálpolitikai hatásmechanizmusok reflektálására és befolyásolására, az inkluzív társadalmi környezet feltételrendszerének kialakítására.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

Gyógypedagógiai és társtudományi ismeretek [neveléstudomány új irányzatai, társadalompolitika, jogi ismeretek, inkluzív nevelés és gyógypedagógia, gyógypedagógia társtudományi alapjai, közösségi ellátás (Community Care), a képességfejlődés pszichológiai alapjai, a fogyatékos problémá- és társadalomtörténete, összehasonlító gyógypedagógia, antropológiai és etikai modellek, differenciáló pedagógia, segítő szakmák és értékek, szolgáltatási rendszerek a gyógypedagógiában] 22-28 kredit.

9.1.2. A választható specializációk kreditértéke 45-55 kredit

a) gyógypedagógiai terápia:

[klinikai gyógypedagógiai tanulmányok (klinikai gyógypedagógia, kognitív fejlődés-neuropszichológia, diagnosztikus rendszerek, rehabilitáció); életkorok specifikumai; gyógypedagógiai intervenció (fejlesztő munka tervezése, kognitív képességfejlesztő eljárások, speciális terápiás fejlesztő eljárások, viselkedésterápiás eljárások, segítő kapcsolat), terepgyakorlat (szakterületi gyakorlat, egyéni esetkezelés, szakszolgálati munka)];

b) fogyatékos emberek társadalmi integrációja:

[inkluzív nevelés gyógypedagógiai aspektusai, módszerei, eljárásai, az együttnevelés filozófiai alapjai, az inkluzív didaktikai tervezés alapjai, pedagógiai projektalkotás, társadalomtudomány (magyar és európai szociális jog, fogyatékos és marginalitás, szociális munka és fogyatékosügy, iskolai és társadalmi integráció az EU-ban, szociálpolitika-történet, intézmények jellemzése és evaluációja, az inkluzív társadalom szociáletikája, a befogadás és kirekesztés története a gyógypedagógiában)].

9.2. Idegennyelvi követelmény

A mesterfokozat megszerzéséhez egy idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges és egy másik idegen nyelvből államilag elismert, alapfokú (B1), komplex típusú nyelvvizsga.